

Tool arbeidsdeskundige beoordeling PSA nu online

Psychosociale arbeidsbelasting (PSA) is uitgegroeid tot een van de belangrijkste ziekteverzuimoorzaken in Nederland en is daarom voor arbeidsdeskundigen een belangrijk thema. De 'Tool arbeidsdeskundige beoordeling psychosociale arbeidsbelasting' helpt arbeidsdeskundigen, werknemers en werkgevers om de problematiek goed in beeld te krijgen. De tool staat inmiddels online en is voor iedereen toegankelijk.

TEKST | Diederik Wieman

Om de psychosociale arbeidsbelasting in kaart te brengen en zo goed mogelijk te objectiveren, hebben onderzoekers* van het UMCG in opdracht van het AKC de afgelopen twee jaar gewerkt aan een nieuwe tool. Als basis namen ze de 'Danish Psychosocial Work Environment Questionnaire' (DPQ). Onderzoeker Femke Abma: "De DPQ is gebaseerd op bestaande wetenschappelijke methoden, maar het voordeel is dat het instrument vrij recent volledig werd geüpdatet en nu volledig is afgestemd op de huidige werksituatie." Vertaald en aangepast aan de Nederlandse situatie, heeft een groep arbeidsdeskundigen en experts uit aanpalende beroepsgroepen zich over de vragenlijst gebogen. Uiteindelijk ontstond zo een goede basis om de tool verder te ontwikkelen. .

Hoe werkt de tool?

Via <http://dpq.arbeidsdeskundigen.nl> start de arbeidsdeskundige een nieuwe vragenlijst, de werknemer krijgt een linkje toegestuurd om de vragenlijst te openen. De

vragen hebben betrekking op

- Organisatie en inhoud van werk
- Werkeisen
- Onderlinge relatie collega's en management
- Conflicten op het werk
- Beleving van de werksituatie

De werknemer vult de vragenlijst digitaal in waarna de antwoorden automatisch worden omgezet naar scores. Deze worden per domein in een zogeheten spinnenweb gevisualiseerd. De arbeidsdeskundige bespreekt aan de hand van de spinnenwebben de uitkomsten met de werknemer. Voor het vormen van een oordeel put de arbeidsdeskundige uit aanvullende bronnen (bijvoorbeeld functieomschrijving, een werkbezoek, en gesprekken met collega's, leidinggevende of werkgever). Als dat nodig is kan vervolgens tot interventies of acties worden besloten.

Hoe werkt de tool?

Arbeidsdeskundigen en werknemers die aan de pilot deelnamen waren enthousiast over de tool. Onderzoeker Lotte Kors: "We kregen een gemiddeld rapportcijfer 8. Vooral het gesprek naar aanleiding van de vragenlijst werd als heel belangrijk ervaren. De uitkomst van de vragenlijst moet je echt als startpunt zien voor het gesprek waarin duiding wordt gegeven aan de scores."

Onderzoeker Haitze de Vries daarover: "Het mooie is dat zowel de werknemer als de arbeidsdeskundige van tevoren moeten nadenken over de casus. Daarmee bereik je dat beiden goed voorbereid het gesprek in gaan. Ideaal, want je hoeft in zo'n eerste gesprek geen tijd meer te steken in het in kaart brengen van de problematiek." Nu de tool online staat kijken de onderzoekers tevreden op het project terug. Dr. Pepijn Roelofs: "Het was een erg

interessant en leuk project, vooral omdat hier wetenschappelijk onderzoek is vertaald naar een praktisch toepasbaar instrument.” Lotte Kors vond vooral de samenwerking met het werkveld inspirerend. “Vanaf het begin hebben we veel positieve reacties, tips en opmerkingen over de vragenlijst gekregen. Het was goed om te merken dat arbeidsdeskundigen achter de doelstelling van de tool staan.”

De onderzoekers hopen en verwachten dan ook dat de tool veel gebruik zal worden, vooral omdat deze makkelijk in het gebruik is en aansluit op de dagelijkse werkwijze van de arbeidsdeskundige. ←

Bekijk de handleiding en de tool op
<http://www.arbeidsdeskundigen.nl/akc/dpq>

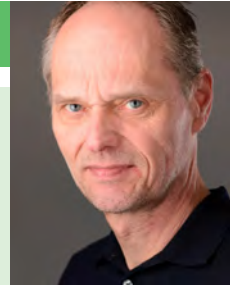
** Behalve de in dit artikel genoemde onderzoekers waren ook Loes Wilming, Sandra Brouwer en Ute Bültmann bij de totstandkoming van de tool betrokken.*

Vincent Braun, programmamanager AKC over de tool:

Vanuit AKC hebben we er heel bewust voor gekozen de tool te laten digitaliseren en zo voor iedereen beschikbaar te maken. Daarbij hebben we er op gelet dat de tool intuïtief werkt en laagdrempelig is in het gebruik. AKC hoopt dat methodisch en evidence based werken hand in hand gaan met gebruiksgemak en dat de tool veel gebruikt wordt.

COLUMN

Doelen hervinden

Het is zo'n vijftien jaar geleden dat ik een lezing bijwoonde die mij nog steeds bijzonder fascineert, een lezing van Carsten Wrosch, een Duitse hoogleraar werkzaam in Canada die vertelde over zijn onderzoek naar spijt, en in het bijzonder spijt bij bejaarden. Spijt ontstaat, zo vertelde hij, als je iets hebt gedaan of juist gelaten waardoor een belangrijk doel buiten bereik is geraakt. Spijt is een onplezierig gevoel, een aversieve emotie die dwingt tot veranderen. Je probeert het doel links- of rechtsom weer bereikbaar te krijgen, immers spijt die blijft voortwoekeren verandert in bitter en zuur. Maar wat kun je doen als het doel echt niet meer bereikbaar is omdat de situatie is veranderd of de persoon waar het doel mee samenhangt is overleden? Wrosch doet juist daarom onderzoek bij bejaarden omdat bij hen dat proces van doelen verliezen steeds vaker écht verliezen is. Wrosch onderscheidt twee stappen in dat proces. De eerste stap is het loslaten van het onbereikbare doel, het minder belangrijk maken. Dat haalt weliswaar de scherpe randen van de spijt eraf, maar is op zich niet voldoende om nieuw elan te vinden omdat loslaten alleen slechts apathisch maakt. De tweede stap, het vervangen met andere bereikbare (en belangrijke) doelen, is daarom evenzeer noodzakelijk voor een vernieuwd perspectief. Een perspectief dat daarmee hoop biedt en hoop doet leven en leven is bewegen. Het is sociaal psychologisch onderzoek pur sang, dat met vaak prachtige en inventieve experimenten algemene processen blootlegt en daarom ook zo fascinerend is. Dit proces van doelen stellen, verliezen en weer oppakken, waar Wrosch onderzoek naar doet, zijn algemene processen, gedragsprincipes, die ook op andere terreinen een rol spelen. Zo ook in re-integratie. Of dat nu om mensen in de bijstand, of met een beperking gaat, of om mensen die (deels) arbeidsongeschikt zijn geraakt. Je kunt je alles voorstellen dat bij herhaalde afwijzing en afschaling van doelen, de geraniums steeds dichterbij komen. In het integratief gedragsmodel dat de verschillende activiteiten in een re-integratietraject met elkaar in verband brengt, is het haalbare perspectief de startmotor die de persoon in beweging zet. Het zoeken en vinden van bereikbare doelen waarvan de persoon zegt, dat vind ik belangrijk, dat past bij mij, is de sleutel in de kunst van re-integratie.

Roland Blonk

Roland Blonk is hoogleraar Arbeidsdeskundigheid en Inclusieve Innovatie van Arbeid. De leerstoel wordt mogelijk gemaakt door het AKC en de (NVvA)